

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-06-21 Nr. SA-210

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 STRAIPSNIŲ, 1 IR 2 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija parengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto tikslai – sudaryti teisinės sąlygas taikyti autorių teisių ir gretutinių teisių gynimo priemones, kurios užkirstų kelią neteisėtam autorių teise saugomo turinio atgaminimui ir viešam paskelbimui internete ir nustatyti efektyvesnį kompensacinio atlyginimo už kūrinių ir gretutinių teisių objektų atgaminimą (kopijavimą) asmeniniais tikslais ir kūrinių atgaminimą reprografijos būdu, dalies paskirstymą ir panaudojimą užtikrinant iki šiol Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme (toliau – Įstatymas) nenumatytų kitų autorių ir gretutinių teisių turėtojų teisę į teisingą kompensaciją, numatytą 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo, OL 2004 m. specialusis leidimas, 17 skyrius, 1 tomas, p. 230 (toliau – Direktyva 2001/29/EB) 5 straipsnio 2 dalies (a) ir (b) punktuose, taip pat atlikti kitus Įstatymo pakeitimus, kurių poreikis išdėstytas Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo pakeitimų poreikis indikuotas Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto 2017 m. gegužės 15 d. surengtos diskusijos „Interneto operatoriai ir kūrėjų atstovai vieningame paieškų kelyje“ metu, įvertinus nevyriausybinių organizacijų (Lietuvos antipiratinės veiklos asociacijos, Lietuvos kabelinės televizijos asociacijos, Lietuvos gretutinių teisių asociacijos ir Intelektinės nuosavybės apsaugos centro) pateiktus siūlymus tobulinti autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos priemonių skaitmeninėje aplinkoje reglamentavimą, numatyti naujas teisių gynimo priemones, kurios padėtų spręsti problemas, susijusias su galimybėmis blokuoti neteisėtą kūrinių viešą prieigą internete.

Kultūros ministerija taip pat įvertino Tarptautinės autorių ir kompozitorių organizacijų konfederacijos CISAC rezoliuciją, pateiktą raštu Lietuvos Respublikos Vyriausybei (2017 m. rugsėjo 25 d. Nr. G-10362), kurioje atkreipiamas dėmesys, kad Įstatymo 20 straipsnio „Kūrinių atgaminimas asmeniniais tikslais“ nuostatos neužtikrina visiems asmeniniam naudojimui atgaminamų kūrinių autoriams teisės gauti kompensacinį atlyginimą už kūrinių kopijavimą. Šio straipsnio nuostatos turi būti suderintos su Direktyvos 2001/29/EB 5 straipsnio 2 dalies (b) punkto nuostatomis, kurios teisę į teisingą kompensacinį atlyginimą numato visų atgaminamų kūrinių autoriams.

Kita svarbi priežastis, paskatinusi Įstatymo projekto rengimą – poreikis keisti Įstatymo 20¹ straipsnio „Kūrinio atgaminimas asmeniniais tikslais reprografijos būdu“ nuostatas, siekiant užtikrinti Direktyvos 2001/29/EB 5 straipsnio 2 dalies (a) punkto nuostatų tinkamą įgyvendinimą. Konkrečios Įstatymo projekte siūlomos nustatyti teisinio reguliavimo priemonės apibūdinamos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Rengdama Įstatymo projektą, Kultūros ministerija sudarė konsultacinę darbo grupę teisių gynimo priemonių reglamentavimui tobulinti, kurioje dalyvavo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos banko ir Lietuvos radijo ir televizijos komisijos (LRTK) atstovai. Ministerija taip pat konsultavosi su Lietuvoje veikiančių autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijų (AGATA, AVAKA, LATGA), Lietuvos kabelinės televizijos asociacijos (LKTA), Intelektinės nuosavybės apsaugos centro (INAC), Lietuvos antipiratinės veiklos asociacijos (LANVA) atstovais.

Įstatymo projektas buvo derintas su Finansų ministerija, Ūkio ministerija, Teisingumo ministerija, Europos teisės departamentu, Informacinės visuomenės plėtros komitetu LRTK, Nacionaline teismų administracija, Lietuvos banku. Pastabas Įstatymo projektui taip pat teikė AGATA, AVAKA, LATGA, Lietuvos bankų asociacija, AB Telia Lietuva. Į didžiąją dalį pateiktų pastabų ministerija atsižvelgė, pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, išdėstyti Įstatymo projekto derinimo pažymoje.

Kultūros ministerija, atsižvelgdama į Europos teisės departamento 2018 m. kovo 28 d. išvadą Nr. 247, nusprendė nekeisti teisinio reguliavimo dėl reikalavimo taikyti draudimus tarpininkams, užtikrinant teisių turėtojo galimybę dėl jo teisių pažeidimo kreiptis tiesiogiai į teismą. Įstatymu siekiama užtikrinti galimybes apsaugoti savo teises tiek savarankiškai kreipiantis į teismą, tiek naudojantis Įstatymo projektu keičiamo Įstatymo 78 straipsnio 2 dalyje siūlomomis neteisminėmis pažeistų teisių gynimo priemonėmis.

Atsižvelgdama į Informacinės visuomenės plėtros komiteto išvadą, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, Kultūros ministerija ketina informuoti Europos Komisiją apie numatomą naują alternatyvų teisinį reguliavimą.

Šiuo metu Įstatymo 20 straipsnio 9 dalis numato, kad 25 procentai surinkto kompensacinio atlyginimo skiriama kūrybinės veiklos ir autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programoms. Remiantis LKTA apžvalgos ir Generalinės prokuratūros pavedimu Valstybinės mokesčių inspekcijos atlikto rinkos tyrimo duomenimis, Lietuvos skaitmeninėje aplinkoje išlieka dideli piratavimo mastai¹. Siekiant spręsti šią problemą, gauti didesnę naudą visuomenei ir pastiprinti kolektyvinio administravimo organizacijų savitvarkos (savireguliacijos) procesus, Įstatymo projektu siūloma nustatyti efektyvesnę kompensacinio atlyginimo panaudojimą pakeičiant jo skirstymo mechanizmą (atlyginimą skirstančius subjektus) ir paskirtį. Be to, konkrečiu atveju įgyvendindama Valstybės kontrolės 2017 metais atlikto Kultūros ministerijos veiklos audito rekomendacijas², Kultūros ministerija Įstatymo projektu siūlo politikos įgyvendinimo funkcijas, susijusias su konkursų ir (ar) projektų valdymu, perduoti pavaldžiai įstaigai – Lietuvos kultūros tarybai. Tokiu būdu Kultūros ministerijai nebūdingos funkcijos, susijusios su politikos įgyvendinimu, Vyriausybės nustatyta tvarka būtų perduodamos vykdyti Lietuvos kultūros tarybai, o kūrybinės veiklos ir (ar) šviečiamąsias programas / iniciatyvas vykdytų kolektyvinio administravimo organizacijos, stiprinamos visuomenės švietimą.

Atsižvelgiant į tai, nuo 2018 m. vasario mėnesio tarp Kultūros ministerijos ir kolektyvinio administravimo organizacijų vyko intensyvios dėl kompensacinio atlyginimo paskirstymo.

Po derybų Kultūros ministerija ir kolektyvinio administravimo organizacijos sutarė dėl konkretaus kompromisinio sprendimo, pagal kurį kompensacinis atlyginimas būtų paskirstomas tikslingiau ir tokiomis dalimis:

¹ Pvz., 13 interneto svetainių, teikiančių televizijos programų paketus, lankytojų srautas yra nuo 100 iki 7000 per dieną; interneto svetainė, kurios unikalūs lankytojų skaičiai – 270 000, 2016 metais 4 ketvirtyje deklaravo tik 29 Eur Lietuvoje mokėtiną PVM; populiariausia Lietuvoje interneto svetainė „Linkomanija“ sulaukia iki 102 000 lankytojų per dieną; interneto svetainės, dėl kurios veiklos atliekamas ikiteisminis tyrimas, įplaukos 2015–2016 metais buvo 1,3 mln. Eur.

² Pvz., 2017 m. vasario 28 d. valstybinio audito ataskaitoje „Kaip Kultūros ministerija formuoja kultūros politiką, organizuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą“ Nr. VA-P-50-2-3 pateikta rekomendacija mažinti skaičių funkcijų, nesusijusių su valstybės politikos formavimu (1.3 rekomendacija, 1.2 išvada).

1/5 dalis būtų skiriama naujai LRTK funkcijai vykdyti (privalomų nurodymų panaikinti galimybę pasiekti neteisėtai viešai paskelbtą autorių teise saugomą turinį interneto prieigos paslaugų teikėjams taikymui);

2/5 dalys būtų skiriamos kolektyvinio administravimo organizacijų vykdomoms kūrybinės veiklos ir (ar) šviečiamosioms programoms;

2/5 dalys būtų skiriamos autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programai, administruojamai Lietuvos kultūros tarybos, numatant, kad iš šios dalies nebus finansuojamos kolektyvinio administravimo organizacijų vykdomos autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos priemonės.

Įstatymo projekto rengimą koordinavo Kultūros ministerijos Visuomenės informavimo ir autorių teisių politikos skyriaus vedėjas Deividas Velkas (el. p. deividas.velkas@lrkm.lt, tel. +370 608 45993) ir šio skyriaus patarėja Gabrielė Vorobjovienė (el. p. gabriele.vorobjoviene@lrkm.lt, tel. +370 608 45955).

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas, 4 lapai;

2. Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai;

3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 8 lapai;

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas;

5. Derinimo pažyma, 4 lapai;

6. Atitikties lentelė, 6 lapai;

7. Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto 2017 m. birželio 28 d. posėdžio protokolo (Nr. 121-P-31) išrašas, 1 lapas;

8. Tarptautinės autorių ir kompozitorių organizacijų konfederacijos CISAC rezoliucija, pateikta raštu Lietuvos Respublikos Vyriausybei (2017 m. rugsėjo 25 d. Nr. G-10362), 5 lapai;

9. Teisingumo ministerijos 2018 m. kovo 30 d. raštas Nr. (1.6)2T-200 „Dėl išvados Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektui“, 4 lapai;

10. Ūkio ministerijos 2018 m. kovo 27 d. raštas Nr. (15.27-37E)-3 „Dėl Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto derinimo“, 1 lapas;

11. Finansų ministerijos 2018 m. balandžio 4 d. raštas Nr. ((7.63-02)-5K-1804816)-6K-1801921 „Dėl Įstatymo projekto derinimo“, 1 lapas;

12. Europos teisės departamento 2018 m. kovo 28 d. raštas Nr. 247 „Išvada dėl Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto ir jį lydinčio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto atitikties Europos Sąjungos teisei“, 1 lapas;

13. Informacinės visuomenės plėtros komiteto 2018 m. balandžio 4 d. raštas Nr. S-254 „Dėl Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto derinimo“, 1 lapas;

14. Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2018 m. kovo 23 d. raštas Nr. S-188 „Dėl Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto derinimo“, 5 lapai;

15. Nacionalinės teismų administracijos 2018 m. gegužės 11 d. raštas Nr. 4R-696-(6.6) „Dėl Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto derinimo“, 4 lapai;

16. Lietuvos banko 2018 m. kovo 28 d. raštas Nr. S 2018/(21.525.E-2102)-12-1568 „Dėl įstatymo projekto derinimo“, 1 lapas;

17. Lietuvos bankų asociacijos 2018 m. kovo 27 d. raštas Nr. 09/02 „Dėl Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto derinimo“, 1 lapas;

18. AB Telia Lietuva 2018 m. balandžio 10 d. raštas Nr. 2018-00901 „Dėl Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto“, 2 lapai;

19. Kolektyvinio administravimo organizacijų AGATA, AVAKA, LATGA raštas, 1 lapas;

20. Asociacijos LATGA 2018 m. kovo 27 d. raštas Nr. 1102A „Pastabos dėl Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto“, 13 lapų.

Kultūros ministrė

Liana Ruokytė-Jonsson